

Międzynarodowa Konferencja Naukowa
Internationale Wissenschaftliche Konferenz

Kultury i języki pamięci
Kulturen und Sprachen
der Erinnerung

Program konferencji
Konferenzprogramm

**Międzynarodowa Konferencja Naukowa
Internationale Wissenschaftliche Konferenz**

Kultury i języki pamięci Kulturen und Sprachen der Erinnerung

**Warszawa, 25-26 września 2015 r.
Uniwersytet Warszawski
Instytut Germanistyki**

**Komitet doradczy
Beratendes Komitee**

prof. dr hab. Robert Małecki (IG UW)
prof. dr hab. Maciej Górny (DHI)

**Komitet organizacyjny
Organisationskomitee**

dr hab. Joanna Godlewicz-Adamiec
dr Paweł Piszczatowski
dr hab. Waldemar Czachur
mgr Beata Woźniak

**Organizatorzy
Organisatoren**

**UNIWERSYTET
WARSZAWSKI**

**Wydział Neofilologii
Instytut Germanistyki**

**Konrad
Adenauer
Stiftung**

Deutsches
Historisches Institut
Warschau

Niemiecki
Instytut Historyczny
w Warszawie

Spis treści / Inhaltsverzeichnis:

RAMOWY PROGRAM KONFERENCJI / RAHMENPROGRAMM	
.....	5

SEKCJA I / SEKTION I:

Relacje polsko-niemieckie w prywatnych narracjach i pamięci zbiorowej / Deutsch-polnische Beziehungen in privaten Bereichen und im kollektiven Gedächtnis	7
---	---

SEKCJA II / SEKTION II:

Pamięć polska i niemiecka czy polsko-niemiecka? / Deutsche und polnische oder deutsch-polnische Erinnerung?	9
--	---

SEKCJA III / SEKTION III:

Szwajcarskie tożsamości? Przeszłość, teraźniejszość, przyszłość / Schweizer Identitäten? Vergangenheit, Gegenwart, Zukunft.....	11
--	----

SEKCJA IV / SEKTION IV:

Języki i dyskursy pamięci / Sprachen und Diskurse der Erinnerung	12
--	----

SEKCJA V / SEKTION V:

Język (w) transformacji –Transformacja w języku / Sprache (n) der Wende - Wende in der Sprache	14
---	----

SEKCJA VI / SEKTION VI:

Film vs „Kultury i języki pamięci“ / Erinnerung im Film.....	16
--	----

SEKCJA VII / SEKTION VII:

Problematyka wspomnień w niemieckiej literaturze pop / Die Erinnerungsproblematik in der deutschen Popliteratur	17
--	----

SEKCJA VIII / SEKTION VIII:

Glottodydaktyka w Polsce i Niemczech po roku 1989 – bilans i perspektywy / Glottodidaktik in Polen und Deutschland nach 1989 – Bilanz und Perspektiven 19

SEKCJA IX / SEKTION IX:

Intertekstualność jako medium pamięci kulturowej / Intertextualität als Medium der Erinnerungskultur 20

SEKCJA X / SEKTION X:

Mówić o Niemczech. Spory o niemiecką pamięć w literaturze współczesnej / Über Deutschland reden. Diskussionen und Kontroversen um die deutsche Geschichte in der Gegenwartsliteratur 22

SEKCJA XI / SEKTION XI:

Między traumą a postpamięcią – pamięć i Zagłada / Zwischen Trauma und Post-Erinnerung – Gedächtnis und Schoah 24

RAMOWY PROGRAM KONFERENCJI / RAHMENPROGRAMM

Piątek, 25 września / Freitag, den 25.09.2015

- 9.30**   **Otwarcie konferencji / Konferenzeröffnung**
- 9.45**   **Dyskusja plenarna z Hubertem Orłowskim i
Hansem Henningiem Hahnem. Moderacja – Miloš
Řezník. / Plenumdiskussion mit Hubert Orłowski
und Hans Henning Hahn, geführt von Miloš
Řezník.**
- 11.50 – 12.50**   **Praca w ramach sekcji / Vorträge in den Sektionen**
- 13.30 – 14.30**   **Obiad / Mittagessen**
- 14.30 – 15.30**   **Praca w ramach sekcji / Vorträge in den Sektionen**
- 16.00 – 16.30**   **Przerwa kawowa / Kaffeepause**
- 16.30 – 17.30**   **Praca w ramach sekcji / Vorträge in den Sektionen**
- 18.00**   **Kolacja / Abendessen**

Sobota, 26 września / Samstag, den 26.09.2015

9.00 – 10.30	Praca w ramach sekcji / Vorträge in den Sektionen
10.30 – 11.00	Przerwa kawowa / Kaffeepause
11.00 – 13.00	Praca w ramach sekcji / Vorträge in den Sektionen
13.00 – 14.00	Obiad / Mittagessen
14.00 – 15.30	Praca w ramach sekcji / Vorträge in den Sektionen
15.30 – 16.00	Przerwa kawowa / Kaffeepause
16.00	Zakończenie konferencji / Abschluss der Konferenz

SEKCJA I / SEKTION I: Relacje polsko-niemieckie w prywatnych narracjach i pamięci zbiorowej / Deutsch-polnische Beziehungen in privaten Bereichen und im kollektiven Gedächtnis

Kierownictwo sekcji / Sektionsleitung: Tomasz Pszczółkowski, Anna Warakomska

Piątek, 25 września / Freitag, den 25.09.2015

11.50	Marek Ostrowski: Jens Jürgen Ventzki's Dialog mit der Vergangenheit. Am Rande der polnischen Ausgabe des Autobiographischen Buches des Autors u.d.T. Seine Schatten meine Bilder. (Cień ojca)
12.20	Tomasz G. Pszczółkowski: Deutsch-polnische Biographieggespräche als Forum gegenseitiger Annäherung zwischen Deutschen und Polen
12.50	Anna Górajek: Die erinnerte Geschichte in den Reiseberichten der Deutschen nach Polen

13.30   Obiad / Mittagessen

14.30	Felicitas Söhner: Sprachliche Darstellung und Wahrnehmung des Patienten in medizinischen Aufzeichnungsverfahren - zu psychiatrischen Krankenakten sog. „Ostarbeiter“
15.00	Anna Warakomska: Die unerträgliche Leichtigkeit der Erinnerung – der Zweite Weltkrieg in Narrativen der Täter
15.30	Wolfgang Schramm: Das Ende der Kindheit - Eine Flucht von Danzig über Dänemark nach Dorfchemnitz

16.00   Przerwa kawowa / Kaffeepause

16.30	Elzbieta Nowikiewicz: Der Erste Weltkrieg im Gedächtnis der Posener Deutschen
17.00	Marcin Gołaszewski: Der Alltag Joseph Roths im Exil anhand von seiner Privatkorrespondenz und seinen Feuilletons
17.30	Raluca Radulescu: „Wir, autobiographisch unterwegs von Deutschland nach Deutschland“. Erinnerungsparadigmen in José F.A. Oliver Essayistik

18.00   Kolacja / Abendessen

SEKCJA I / SEKTION I: Relacje polsko-niemieckie w prywatnych narracjach i pamięci zbiorowej / Deutsch-polnische Beziehungen in privaten Bereichen und im kollektiven Gedächtnis

Kierownictwo sekcji / Sektionsleitung: Tomasz Pszczółkowski, Anna Warakomska

Sobota, 26 września / Samstag, den 26.09.2015

9.00	Michał Jamiołkowski: Daleka bliskość, bliska dalekość. Witold Gombrowicz w i o Berlinie
9.30	Adriana Pogoda-Kołodziejak: 'Ocalałeś nie po to żeby żyć. Masz mało czasu. Musisz dać świadectwo'. Myśl Herberta we wspomnieniach Augusta Kowalczyka 'Refren kolczastego drutu. Trylogia prawdziwa'
10.00	Radosław Supranowicz: Polsko-niemieckie sąsiedztwo po 1945 roku w listach czytelników "Die Zeit" i "Tygodnik Powszechny"

10.30 Przerwa kawowa / Kaffeepause

11.00	Paweł Wrona: Wizerunek katów i ofiar we wspomnieniach więźniów obozu na Majdanku
11.30	Katarzyna Gawor: Kultura pamięci, czyli subiektywne pojmowanie historii
12.00	Jagoda Żmijewska: Sophie Scholl in Erinnerungen ihrer Schwester Elisabeth Hartnagel

13.00 Obiad / Mittagessen

**SEKCJA II / SEKTION II: Pamięć polska i niemiecka czy polsko-niemiecka? /
Deutsche und polnische oder deutsch-polnische Erinnerung?
Kierownictwo sekcji / Sektionsleitung: Justyna Górny, Anna Labentz**

Piątek, 25 września / Freitag, den 25.09.2015

Das Forschungsprojekt „Deutsch-Polnische Erinnerungsorte“	
11.50	Hans Henning Hahn, einleitender Vortrag
12.20	Magdalena Saryusz-Wolska: Polski leksykon kultury pamięci pisany w Niemczech
12.50	Camilla Badstübner-Kizik: Erinnerung im Dialog. Deutsch-polnische Erinnerungsorte didaktisieren

13.30   Obiad / Mittagessen

Erinnerung und Trauma/Pamięć i trauma	
14.30	Karol Sauerland: Ortslos. Die Untoten und Unbegrabenen im Erinnerungsdiskurs
15.00	Stephan Stach: Der polnische Einfluss auf die Wahrnehmung der Shoah in der DDR
15.30	Bożena Chołuj: Co wyklucza pamięć, czyli dylematy miejsc pamięci

16.00   Przerwa kawowa / Kaffeepause

Nationen und Minderheiten/Narody i mniejszości	
16.30	Peter Oliver Loew: Erfundene Minderheit? Polen in Deutschland – eine Geschichte von Erinnern und Vergessen
17.00	Marek Mazurkiewicz: Kultura pamięci mniejszości niemieckiej w Polsce - między trudną przeszłością a utrakwistyczną terażniejszością?
17.30	Maria Kobielska: Górnśląski boom muzealny

18.00   Kolacja / Abendessen

**SEKCJA II / SEKTION II: Pamięć polska i niemiecka czy polsko-niemiecka? /
Deutsch-polnische Erinnerung?**

Kierownictwo sekcji / Sektionsleitung: Justyna Górny. Anna Labentz

Sobota, 26 września / Samstag, den 26.09.2015

Erinnerung und Literatur/Pamięć i literatura		
9.00	Magdalena Szczypiorska-Mutor: „Przeszłość siedziała w klatce, unieszkodliwiona. Czemu by na nią nie popatrzeć?“ Miejsca pamięci, klatki pamięci: topografia i fotografia w Początku“ Andrzeja Szczypiorskiego i w „Skrzynce“ Güntera Grassa	Marta Ratajczak: In einem Echoraum der Geschichte – Galizien und Schlesien als Erinnerungsorte einer deutsch-polnischen Schicksalsgemeinschaft am Beispiel des Romans „Katzenberge“ von Sabrina Janesch
9.30	Angela Bajorek: Hindenburg O/S jako fenomen historyczno-literacki w twórczości Janoscha	Monica Behravesch <i>Soboczynskis</i> : „Polski Tango“: Ein Erinnerungstreifzug durch Polen
10.00	Katarzyna Kantner: Polsko-niemiecka pamięć Śląska w twórczości Olgi Tokarczuk	Katarzyna Śliwińska: Geteilte Erinnerung? Zwangsmigrationen in Literatur und Literaturwissenschaft

10.30 Przerwa kawowa / Kaffeepause

Texte und Politisches/Teksty i polityczność	
11.00	Konrad Pyzel: Ocena bitwy pod Wiedniem przez pryzmat pierwszego rozbioru Rzeczypospolitej
11.30	Justyna Górny: „Tragikomedja historii żydowskiej“. Negatywne obrazy Żydów w tekstach żydowskich lat 1918-1939
12.00	Irena Dębek: Twórczość Hermanna Hessego w Generalnym Gubernatorstwie i na froncie wschodnim. Performatyw przemilczany
12.30	Katarzyna Wójcik: Die nationalsozialistischen Propagandatexte in Bezug auf den Distrikt Lublin (1939-1944)

13.00 Obiad / Mittagessen

Städte als Erinnerungsorte/Miasta jako miejsca pamięci	
14.00	Anna Pastuszka: Erinnerungsort Lublin – literarische Narrationen über die Stadt und ihre Geschichte
14.30	Kamilla Biskupska: Locus – pamięć, przestrzeń doświadczanie. O miastach Śląska Opolskiego
15.00	Ewa Płomińska-Krawiec: Osobiste „miejsce pamięci“. Dorota Danielewicz „Berlin. Przewodnik po duszy miasta“

15.30 Przerwa kawowa / Kaffeepause

16.00 Zakończenie konferencji / Abschluss der Konferenz

**SEKCJA III / SEKTION III: Szwajcarskie tożsamości? Przeszłość,
teraźniejszość, przyszłość / Schweizer Identitäten? Vergangenheit, Gegenwart,
Zukunft**

Kierownik sekcji / Sektionsleiter: Robert Małecki

Piątek, 25 września / Freitag, den 25.09.2015

11.50	Dariusz Komorowski: Mislungene Dissidenz? Zum „Kulturboykott 700“ aus der Sicht des Kulturaktivisten Fredi Lerch
12.20	Amelia Szuba-Wenek: „Ich liebe Dich anders, als Du geliebt sein willst“ – die kritische Abrechnung mit eigener Heimat im politischen Werk von Friedrich Dürrenmatt und Peter Bichsel
12.50	Zofia Moros: Über ‚die tintenblauen Eidgenossen‘ - zur Schweizer Identitätsfrage in ausgewählten Essays, Reden und Aufsätzen des Literaturforschers Peter von Matt

13.30   Obiad / Mittagessen

14.30	Barbara Pogonowska: Vom Erinnern und Vergessen in Ilma Rakusas poetischer Autobiografie <i>Mehr Meer. Erinnerungspassagen</i>
15.00	Ewa Mazurkiewicz: Integration, Assimilation, Antisemitismus. Das Leben der Juden in der Schweiz anhand des Romans <i>Melnitz</i> von Charles Lewinsky
15.30	Artur Stopyra: Betrachtung interkultureller Sprachräume am Beispiel der Finanzplätze Schweiz und Liechtenstein

16.00   Przerwa kawowa / Kaffeepause

16.30	Robert Małecki: Kulturboykott als kulturpolitische Autopoiesis
17.00	Magdalena Mager: Literackie strategie budowania tożsamości w literaturze szwajcarskiej po 1989 roku
17.30	

18.00   Kolacja / Abendessen

**SEKCJA IV / SEKTION IV: Języki i dyskursy pamięci / Sprachen und Diskurse
der Erinnerung**
Kierownik sekcji / Sektionsleiter: Waldemar Czachur

Piątek, 25 września / Freitag, den 25.09.2015

11.50	Marta Wójcicka: Język pamięci zbiorowej (w kontekście oralności, piśmienności i eletralności)
12.20	Dorota Kaczmarek: Kto ma prawo do jakiej pamięci? Strategie językowe w polsko-niemieckiej debacie o przeszłości
12.50	Jan Kajfosz: Magiczno-mityczne konceptualizacje przeszłości, czyli o języku pamięci potocznej

13.30   Obiad / Mittagessen

14.30	Edyta Grotek: Miejsca pamięci jako markery konstytuowania się toruńskiej tożsamości zbiorowej - analiza empiryczna na przykładzie artykułów z polskojęzycznej prasy toruńskiej XIX wieku.
15.00	Jarosław Bogacki: Pamięć i język w kontekście dyskursywnego konstruowania śląskiej tożsamości zbiorowej na przełomie XVIII i XIX w.
15.30	Agata Konrad: Rola polonizmów w pamięci ofiar o Holokaucie w tekstach wspomnieniowych pisanych w jidysz

16.00   Przerwa kawowa / Kaffeepause

16.30	Marek Cieszkowski: Die Verknüpfung von individuellen und kollektiven Handlungsräumen der Wolgadeutschen im Pressediskurs der 20er- und 30er-Jahre. Eine Spurensuche
17.00	Danuta Olszewska: Kontinuität und Variabilität in der Sprache des Gedächtnisses am Beispiel der Zeitschrift „UNSER DANZIG“
17.30	Grażyna Łopuszańska: Identität durch die Sprache.

18.00   Kolacja / Abendessen

**SEKCJA IV / SEKTION IV: Języki i dyskursy pamięci / Sprachen und Diskurse
der Erinnerung**
Kierownik sekcji / Sektionsleiter: Waldemar Czachur

Sobota, 26 września / Samstag, den 26.09.2015

9.00 – 10.00	Michael Klemm: Ritual kollektiven Erinnerns oder diskurspolitisches Instrument? Zur Struktur und Funktion von TV-Jahresrückblicken (zapewniamy symultaniczne tłumaczenie na język polski)
10.00	Marta Janachowska-Budyh: Geschlecht des Erinnerns. Zur Gedächtnisthematik in ausgewählten Werken von Elfriede Jelinek und Olga Tokarczuk

10.30 Przerwa kawowa / Kaffeepause

11.00	Pierre-Frédéric Weber: Die polnische Erinnerung an die Deutschen nach 1945: zum Verhältnis, zwischen ideologischem Diskurs und kollektivem Gefühlsregime
11.30	Heike Rohmann: Erinnerungskultur zum 2. Weltkrieg in Deutschland: Die Debatte um die „Kriegskinder“ und „Kriegsenkel“
12.00	Kinga Zielińska: Między newsem a wspomnieniem - analiza kontrastywna internetowych zapowiedzi dziennikarskich poświęconych śmierci Władysława Bartoszewskiego
12.30	

13.00 Obiad / Mittagessen

**SEKCJA V / SEKTION V: Język (w) transformacji – Transformacja w języku /
Sprache (n) der Wende - Wende in der Sprache
Kierownictwo sekcji / Sektionsleitung: Anna Just, Agnieszka Frączek**

Piątek, 25 września / Freitag, den 25.09.2015

11.50	Rafał Marek: Wörterbücher der polnischen Sprache vor und nach 1989. Komparatistische Kodifizierung der Germanismen in Słownik języka polskiego unter Herausgeberschaft von Witold Doroszewski (1958-1969), Słownik języka polskiego unter Herausgeberschaft von Mieczysław Szymczak (1978-1981) und Słownik języka polskiego PWN unter Herausgeberschaft von Elżbieta Sobol.
12.20	Dominika Janus: Die Todesanzeige in der Transformation – die Transformation in der Todesanzeige/ Nekrolog w transformacji– transformacja w nekrologu
12.50	Maria Biskup: Entwicklung der Sprache der Politik nach 1989

13.30   Obiad / Mittagessen

14.30	---
15.00	Mariusz Jakosz: Topoi im aktuellen deutschen Polendiskurs, dargestellt am Beispiel der deutschen Internetkommentare zu Artikeln über deutsch-polnische Beziehungen
15.30	Izabela Kujawa: Multikulti ist gescheitert, absolut gescheitert! Zur diskursiven Repräsentation der politischen Idee im Bild der deutschen und polnischen Presse

16.00   Przerwa kawowa / Kaffeepause

16.30	
17.00	
17.30	

18.00   Kolacja / Abendessen

**SEKCJA V / SEKTION V: Język (w) transformacji – Transformacja w języku /
Sprache (n) der Wende - Wende in der Sprache
Kierownictwo sekcji / Sektionsleitung: Anna Just, Agnieszka Frączek**

Sobota, 26 września / Samstag, den 26.09.2015

9.00	Michael Klemm: Ritual kollektiven Erinnerns oder diskurspolitisches Instrument? Zur Struktur und Funktion von TV-Jahresrückblicken (zapewniamy symultaniczne tłumaczenie na język polski)
10.00	Iwona Loewe: Alfabet telewizyjny – historia i współczesność

10.30 Przerwa kawowa / Kaffeepause

11.00	Katarzyna Kłosińska: Poprzełomowy paradygmat mówienia o człowieku
11.30	Barbara Pędzioch: Socjolekty wczoraj i dziś. Wpływ przemian społeczno-kulturowych na rozwój środowiskowych odmian języka
12.00	Marek Łaziński: Korpus polsko-niemiecki UW i JGU
12.30	Małgorzata Marcjanik: Ustrój demokratyczny - "demokratyczne" obyczaje grzecznościowe

13.00 Obiad / Mittagessen

14.00	
14.30	
15.00	

15.30 Przerwa kawowa / Kaffeepause

16.00 Zakończenie konferencji / Abschluss der Konferenz

SEKCJA VI / SEKTION VI: Film vs „Kultury i języki pamięci“ / Erinnerung im Film

Kierownik sekcji / Sektionsleiter: Tadeusz Kuśmierowski

Piątek, 25 września / Freitag, den 25.09.2015

11.50	Anna Damińska-Wójcik: Niemiecka autorefleksja w czasie rzeczywistym według Christopha Schlingensiefela
12.20	Tadeusz Kuśmierowski: Obraz Polski w filmach Klucze i Polska Love Serenade
12.50	Natalia Brodniewicz: Łódź – der „multimediale“ Erinnerungsort einer besonderen kulturellen Vielfalt

13.30   Obiad / Mittagessen

14.30	Götz Lachwitz : Erinnerungsprozesse. Aspekte der Verhandlung in Dokumentarfilmen über Verbrechen des Nationalsozialismus
15.00	Agnieszka Sochal: Po czym poznać Niemca ze wschodu? O ubiorze w filmach o NRD i z NRD
15.30	Grzegorz Wójcik: NRD we współczesnym kinie niemieckim w kontekście teorii pamięci kulturowej

16.00   Przerwa kawowa / Kaffeepause

16.30	
17.00	
17.30	

18.00   Kolacja / Abendessen

SEKCJA VII / SEKTION VII: Problematyka wspomnień w niemieckiej literaturze pop / Die Erinnerungsproblematik in der deutschen Popliteratur
Kierownik sekcji / Sektionsleiter: Maciej Jędrzejewski

Piątek, 25 września / Freitag, den 25.09.2015

11.50	Robert Małeczki: Zwischen Vergangenheit und Gegenwart. Deutsche Literatur der Gegenwart: ein Archiv?
12.20	Maciej Jędrzejewski: Die Archivierung der Medienkultur und Warenwelt als Programmatik der deutschen Popliteratur nach 1989
12.50	Adam Sobek: Museum ohne Namen. Zu (De-)Konstruktionsstrategien der Vergangenheit am Beispiel ausgewählter Werke der deutschsprachigen Popliteraten nach 2000.

13.30   Obiad / Mittagessen

14.30	Anikó Zsigmond: Bildung und Erinnerung im Kontext der Intertextualität in Christian Krachts „Faserland“
15.00	Kathrin Kazmaier: Vom Unbehagen im 'Faserland' - Spuren nationalsozialistischer Erinnerung in Christian Krachts Roman Faserland
15.30	Anja Lange: Von Hitler bis Ursula von der Leyen – wer und was gehört für Benjamin von Stuckrad-Barre zum „Deutschen Theater“?

16.00   Przerwa kawowa / Kaffeepause

16.30	Agnieszka Kodzis-Sofińska: Słodko-gorzki powrót do „raju” dzieciństwa. „Generation Golf” Floriana Illiesa jako przykład literatury wspomnieniowej
17.00	Yun-Chu Cho: Die DDR in der kontrafaktischen Autobiographie von Thomas Brussig 1965-2014: „Das gibts in keinem Russenfilm (2015)“
17.30	

18.00   Kolacja / Abendessen

SEKCJA VII / SEKTION VII: Problematyka wspomnień w niemieckiej literaturze pop / Die Erinnerungsproblematik in der deutschen Popliteratur
Kierownik sekcji / Sektionsleiter: Maciej Jędrzejewski

Sobota, 26 września / Samstag, den 26.09.2015

9.00	Małgorzata Filipowicz: Zwischen Realität und Utopie. Kinder- und Jugendliteratur der Nachkriegszeit von James Krüss
9.30	Agnieszka Dylewska: Häuser als Träger und Objekte der Erinnerung in den Romanen "Der Geschmack von Apfelkernen" von Katharina Hagen (2008) und "Heimsuchung" von Jenny Erpenbeck (2008)
10.00	

10.30 Przerwa kawowa / Kaffeepause

SEKCJA VIII / SEKTION VIII: Glottodydaktyka w Polsce i Niemczech po roku 1989 – bilans i perspektywy / Glottodidaktik in Polen und Deutschland nach 1989 – Bilanz und Perspektiven

Kierownictwo sekcji / Sektionsleitung: Anna Jaroszevska, Marta Torenc, Joanna Sobańska-Jędrych, Beata Karpeta-Peć

Piątek, 25 września / Freitag, den 25.09.2015

11.50	Anna Jaroszevska: Paradygmaty metodologiczne badań empirycznych w glottodydaktyce – retrospektywa.
12.20	Joanna Przyklenk: Zbytki (nie)pamięci? O polskiej kulturze pamięci w glottodydaktycznym wydaniu.
12.50	Katarzyna Posiadała: Kilka refleksji na temat zmian w polityce językowej Polski i krajów niemieckiego obszaru językowego

13.30   Obiad / Mittagessen

14.30	Marta Torenc: Doskonalenie nauczycieli języka niemieckiego w Polsce w latach 1945-2015
15.00	Renata Czaplikowska: Kształcenie nauczycieli w nauczycielskich kolegiach języków obcych – bilans 25-lecia NKJO w Sosnowcu.
15.30	Beata Karpeta-Peć: Kształcenie i doskonalenie nauczycieli języka niemieckiego w Polsce w latach 1990-2015.

16.00   Przerwa kawowa / Kaffeepause

16.30	Joanna Sobańska-Jędrych: Specjalne potrzeby edukacyjne w kształceniu językowym w Polsce po roku 1990.
17.00	Kinga Łuchtaj: Trendy i wyzwania w nauczaniu języków specjalistycznych.
17.30	---

18.00   Kolacja / Abendessen

**SEKCJA IX / SEKTION IX: Intertekstualność jako medium pamięci kulturowej
/ Intertextualität als Medium der Erinnerungskultur**
**Kierownictwo sekcji / Sektionsleitung: Joanna Godlewicz-Adamiec, Anna Jagłowska,
Dominika Wyrzykiewicz**

Piątek, 25 września / Freitag, den 25.09.2015

11.50	Joanna Godlewicz-Adamiec (UW): Pamiętając o katedrach... Średniowieczne przestrzenie w polskiej i niemieckiej literaturze, sztuce i muzyce
12.20	Agnieszka Sochanek (KUL): Kultura ludowa autentycznym nośnikiem rodzimego dziedzictwa
12.50	Joanna Wojtkowiak (UWr): Dialog kultur i pamięci na kartach dwóch średniowiecznych kronik - śląskiej Kroniki polskiej i Kroniki książąt polskich

13.30   Obiad / Mittagessen

14.30	Marek Jakubów (KUL): Der Kampf um die Tradition: Facetten des katholischen Diskurses in dem deutschsprachigen Roman der Gegenwart
15.00	Arnd Meusburger (Pädagogische Hochschule Tirol): Wittgensteins Neffe: die Transformation persönlicher Erinnerungen im literarischen Diskurs
15.30	Paweł Zarychta (UJ): Nachlass als Raum und Medium der Erinnerung am Beispiel der Kästen David und Rosa Maria Assings in der Sammlung Varnhagen

16.00   Przerwa kawowa / Kaffeepause

16.30	Renata Dampc-Jarosz (UŚ): Śląsk zapamiętany na scenach teatrów górnośląskich w XXI wieku
17.00	Agata Mirecka (UP Kraków): Współczesny (po 2000) dramat niemieckojęzyczny jako medium pamięci kulturowej Niemców
17.30	Katarzyna Michalak (UŚ): Verlust der Identität. „Große Szene am Fluss” von Tankred Dorst

18.00   Kolacja / Abendessen

**SEKCJA IX / SEKTION IX: Intertekstualność jako medium pamięci kulturowej
/ Intertextualität als Medium der Erinnerungskultur**
**Kierownictwo sekcji / Sektionsleitung: Joanna Godlewicz-Adamiec, Anna Jagłowska,
Dominika Wyrzykiewicz**

Sobota, 26 września / Samstag, den 26.09.2015

9.00	Agnieszka Jezierska-Wiśniewska (UW): Polityczne jako prywatne. Totalitaryzmy rodzinne w tekstach Izabeli Filipiak i Birgit Vanderbeke
9.30	Dominika Wyrzykiewicz (UW): "Zapośredniczenie" i "spóźnienie" - o interdyscyplinarnych zmaganiach z pamięcią w twórczości Zygmunta Baumana i Mirosława Bałki
10.00	Nina Oborska (UW): Świadczenia transformacji pamięci o tożsamyh wydarzeniach na podstawie wybranych dramatów niemieckojęzycznych

10.30 Przerwa kawowa / Kaffeepause

11.00	Karina von Lindeiner-Stráský (Johannes Gutenberg-Universität Mainz): Fakten, Fiktionen und Erinnerung in Film und Literatur
11.30	Beate Sommerfeld (UAM): Bilder trotz allem? – Medialität und Erinnerung in Herta Müllers Text-Bild-Collagen
12.00	Heidi Stecker (Leipzig Vistula-Buero): Der getrübtte Körper/the clouded body. Zur Arbeit der Künstlerin Heike Lydia Grüß
12.30	Jan Hajduk (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach): Über Friedhof als Erinnerungs- und Gedächtnisort

13.00 Obiad / Mittagessen

14.00	Ewa Szczęsna (UW): Reprezentacje pamięci w narracji cyfrowej
14.30	Iwona Burkacka (UW): „Niemiec płakał jak sprzedawał...”. Niemcy i kultura niemiecka w polskich memach internetowych
15.00	Jakub Gortat (UŁ): Drezno, 13 lutego 2015 r. – refleksje nad dialogicznością pamięci

15.30 Przerwa kawowa / Kaffeepause

16.00 Zakończenie konferencji / Abschluss der Konferenz

SEKCJA X / SEKTION X: Mówić o Niemczech. Spory o niemiecką pamięć w literaturze współczesnej / Über Deutschland reden. Diskussionen und Kontroversen um die deutsche Geschichte in der Gegenwartsliteratur
Kierownik sekcji / Sektionsleiter: Krzysztof Tkaczyk

Piątek, 25 września / Freitag, den 25.09.2015

11.50	Kamilla Najdek: Utopie pamięci
12.20	Gerda Nogal: Konstruktionen von Identität zwischen Kriegs- und Familienvergangenheit. <i>Uncharfe Bilder</i> von Ulla Hahn und <i>Ein unsichtbares Land</i> von Stephan Wackwitz
12.50	Bettina Eberspächer: Grenzgänger – Drei junge deutsche Autoren auf den Spuren des Erinnerns

13.30   Obiad / Mittagessen

14.30	Magdalena Latkowska: „Deutschland, einig Vaterland!” Alternatywna wizja niemieckiej historii po 1989 roku w publicystyce Güntera Grassa
15.00	Renata Trejnowska-Supranowicz: Monika Maron als Befürworterin und kritische Begleiterin der deutschen Wiedervereinigung
15.30	Krzysztof Tkaczyk: Traktat o łuskaniu historii. <i>Szosa Wołokołamska</i> Heinera Müllera (III-IV-V)

16.00   Przerwa kawowa / Kaffeepause

16.30	Eliza Szymańska: (K)raj utracony, raj(ch) odzyskany? – obraz Polski i Niemiec w debiutanckiej powieści Aleksandry Tobor <i>Sitzen vier Polen im Auto</i>
17.00	Miłosława Borzyszkowska-Szewczyk: Magdaleny Parys <i>Magik</i> jako przestrzeń (polsko-)niemiecko-niemieckich obrachunków z przeszłością
17.30	Daniela Ploch: Zum Polenbild im deutschen Jugendbuch

18.00   Kolacja / Abendessen

SEKCJA X / SEKTION X: Mówić o Niemczech. Spory o niemiecką pamięć w literaturze współczesnej / Über Deutschland reden. Diskussionen und Kontroversen um die deutsche Geschichte in der Gegenwartsliteratur
Kierownik sekcji / Sektionsleiter: Krzysztof Tkaczyk

Sobota, 26 września / Samstag, den 26.09.2015

9.00	---
9.30	Ünal Kaya, Gonca Kışmir: Literatur als Medium der Erinnerungskultur. Erinnerungen einer türkischen Migrantin
10.00	Dorota Masiakowska-Osses.: Sind Türken die neuen Juden Deutschlands? Deutsch-türkische Autoren und der Holocaust

10.30 Przerwa kawowa / Kaffeepause

11.00	Aleksandra Calak: Współczesne techniki literaryzacji wspomnień o dzieciństwie w NRD na przykładach powieści autobiograficznych Katrin Behr <i>Entrissen. Der Tag, an dem die DDR mir meine Mutter nahm</i> oraz Marion Brasch <i>Ab jetzt ist Ruhe. Roman meiner fabelhaften Familie</i>
11.30	Aleksandra Burdziej: Trauma (nie tylko) niemiecka. S. Janesch <i>Katzenberge</i> (2010) i U. Draesner <i>Sieben Sprünge vom Rand der Welt</i> (2014): zwrot w literackiej narracji o niemieckich wypędzeniach?
12.00	Piotr Hęćka: Die deutsche Rezeption des Romans <i>Morphin</i> von Szczepan Twardoch im Hinblick auf die deutsch-polnischen Beziehungen im und nach dem Zweiten Weltkrieg
12.30	---

13.00 Obiad / Mittagessen

**SEKCJA XI / SEKTION XI: Między traumą a postpamięcią – pamięć i Zagłada /
Zwischen Trauma und Post-Erinnerung – Gedächtnis und Schoah
Kierownik sekcji / Sektionsleiter: Paweł Piszczatowski**

Piątek, 25 września / Freitag, den 25.09.2015

11.50	Dyskusja panelowa wokół koncepcji postpamięci w oparciu o teksty Marianne Hirsch z udziałem Agaty Bielik-Robson, Katarzyny Bojarskiej i Marcina Rychtera
12.20	
12.50	

13.30   Obiad/ Mittagessen

	Sekcja polskojęzyczna	Sekcja niemieckojęzyczna
14.30	Agata Bielik-Robson (Polska Akademia Nauk / University of Nottingham):	Claudia Benthien (Universität Hamburg): Traumatisierung und Traumadarstellung aus der Perspektive eines Täterkindes in Thomas Lehrs Novelle "Frühling"
15.00	Paweł Piszczatowski (Uniwersytet Warszawski): Teopoetologia pamięci Paula Celana	Stephanie Maier (UAM Poznań): Geschichte aufstößern. Der Blick auf Mauthausen in Katja Petrowskajas <i>Vielleicht Esther</i> und Johannes Epples <i>Gesternstadt</i>
15.30	Marta Pufal (Uniwersytet Warszawski): „Was zu Dir stand / an jedem der Ufer, / es tritt / gemäht in ein anderes Bild”: Relacja między obrazem i śmiercią w wierszach Paula Celana z tomu Sprachgitter	Dominika Gortych (UAM Poznań): Text/il als Gegennarrativ: Stoffliche Installationen von Varda Getzow und Ulrike Grossarth

16.00   Przerwa kawowa / Kaffeepause

	Sekcja polskojęzyczna	Sekcja niemieckojęzyczna
16.30	Katarzyna Bojarska (Polska Akademia Nauk): Charlotte Salomon i jej praca nad życiem wbrew historii	Klaus Wieland (Universität de Strasbourg): Literarische Reflexionen über die Erinnerungskultur an den Holocaust
17.00	Magdalena Daroch (Uniwersytet Warszawski): Zarządzanie przeszłością czy jej przepracowanie? Powieść Iris Haniki <i>Das Eigentliche</i>	Constanze Fiebach (Universität Duisburg/Essen): Untersuchung der jiddisch-sprachigen DP-Camp Zeitungen jüdischer DPs auf den Zusammenhang hin von Sprache, Trauma und Identität.
17.30	Anna Barcichowska (Uniwersytet Śląski): Literackie przedstawienie pamięci zbiorowej na przykładzie prozy Edgara Hilsenratha	Schirin Nowrousian (Universität Vilnius): Gesänge aus der Stadt des Todes – Stimmen aus dem Wilnaer Getto

18.00   Kolacja / Abendessen

**SEKCJA XI / SEKTION XI: Między traumą a postpamięcią – pamięć i Zagłada /
Zwischen Trauma und Post-Erinnerung – Gedächtnis und Schoah
Kierownik sekcji / Sektionsleiter: Paweł Piszczatowski**

Sobota, 26 września / Samstag, den 26.09.2015

	Sekcja polskojęzyczna	Sekcja niemieckojęzyczna
9.00		
9.30		
10.00		

10.30 Przerwa kawowa

	Sekcja polskojęzyczna	Sekcja niemieckojęzyczna
11.00	Anna Przybył (Uniwersytet Warszawski): Przekraczanie postpamięci. Wielowymiarowa proza Magdaleny Tulli	Izabela Suszczyńska (Universität Hamburg): Posttraumatisches Erbe in „Włoskie Szpilki” Magdalena Tullis
11.30	Joanna Wszyńska (Uniwersytet Warszawski): Obca trauma w tłumaczeniach literackich. Literatura pamięci o Zagładzie w Hiszpanii.	Thomas Merten (Universität Hamburg): Zeitgenössische Repräsentation der Shoah in Graphic Novels am Beispiel von Rutu Modans "Das Erbe"
12.00	Artur Jochlik (Uniwersytet Śląski): Dlaczego KL Auschwitz stało się przedmiotem żartów w okresie post-PRL'owskim?	Tadeusz Skwara (Uniwersytet Warszawski): Kein Wort über Shoah? – Lion Feuchtwangers Schweigen über die Tragödie des europäischen Judentums
12.30		

13.00 Obiad / Mittagessen

	Sekcja polskojęzyczna	Sekcja niemieckojęzyczna
14.00		Christian Wimplinger (Uniwersytet Wrocławski): Kunst und Klinik – Traumatisierung und ihre literarische Übersetzung
14.30		
15.00		

15.30 Przerwa kawowa / Kaffeepause

16.00 Zakończenie konferencji / Abschluss der Konferenz